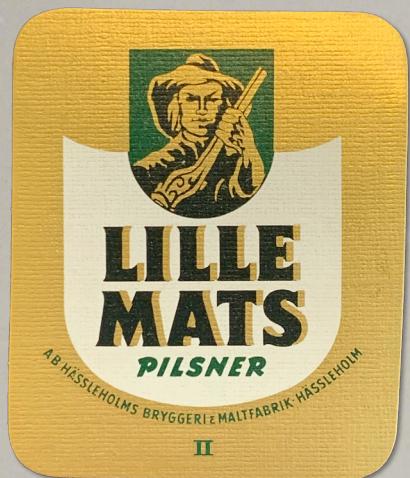
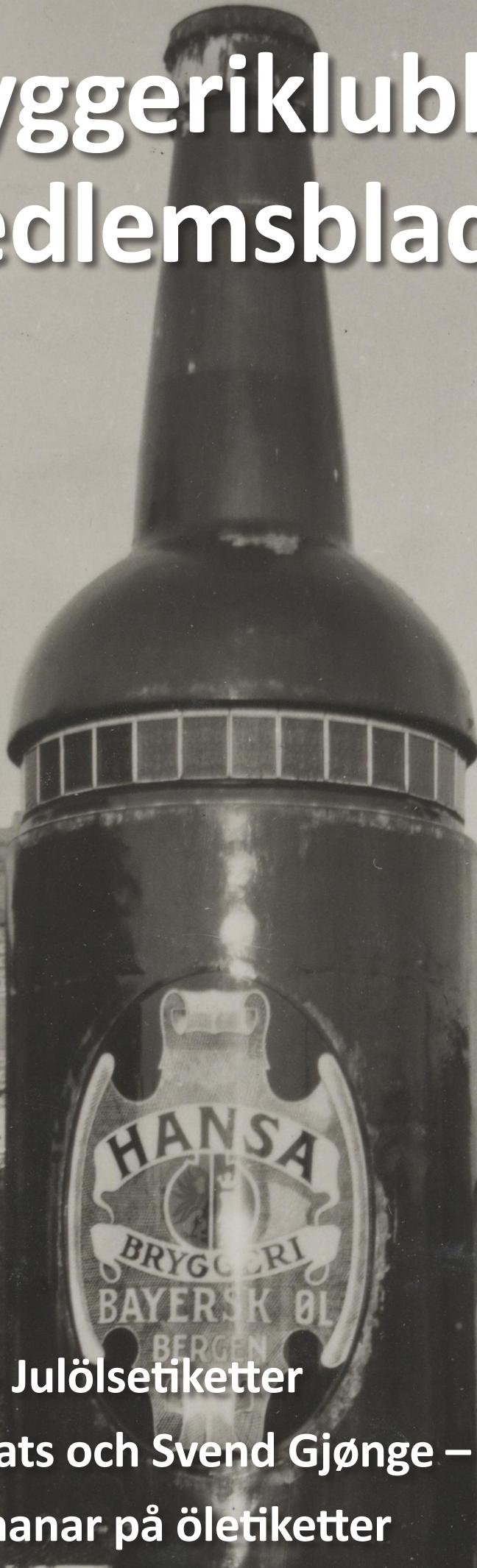


Bryggeriklubbens medlemsblad

1
2020



Norska Julölsetiketter
Lille Mats och Svend Gjønge –
snapphanar på öletiketter

Bryggeriklubben

Föreningen för samlare och bryggeriintresserade

Klubben bildades 1982 och består av personer bosatta i Norden med ett aktivt intresse för bryggeriindustrin

Styrelse

Ordförande: Magnus Karlsson
Kanonvägen 7, 792 96 Våmhus
Tel: 070-33 07 026

Kassör: Per-Olof Ström
Trandaredsgatan 99, 507 61 Borås
Tel: 033-15 52 23, 070-212 52 23

Sekreterare: Anders Forsell
Skogsmossen 434, 732 72 Fellingsbro
Tel: 070-720 74 90

Redaktör: Henrik Josefsson
Barnängsgränd 6, 116 47 Stockholm
Tel: 070-759 19 35

Webbansvarig: Claes Svensson
Ekedalsvägen 119, 177 59 Järfälla
Tel: 070-445 24 58

Framsidan:

Ölflaska i jätteformat från Hansa Bryggeri. Landsutstillingen i Bergen 25/5 - 9/9 1928.

Bild från Nasjonalbibliotekets bildesamling, Norge

Medlemsavgift:

Samlande medlem
300 kr/år

Stödjande medlem
200 kr/år

Sponsor
300 kr/år

Kontakta styrelsen: info@bryggeriklubben.se

Webbplats: www.bryggeriklubben.se

Bankgiro: 5304-6942

Kontonummer (Swedbank):
8032-5, 4067844-3

Medlemsbladet utkommer med fyra nummer per år.

Manusstopp:
1/3, 1/6, 1/9 och 1/12

Redaktören har ordet

Hej allihop!

Den här våren blev inte riktigt som vi hade tänkt oss. Plötsligt tvingades vi alla ändra hur vi rör oss i samhället och hur vi umgås. För klubbens del så blev konsekvensen att vi tyvärr blev tvungna ställa in vårmötet i Borås. Mycket tråkigt eftersom jag vet att jag är långt ifrån ensam om att tycka att våra möten tillhör årets höjdpunkter.

Men vi tar nya tag framöver! Coronaeländet kommer att försvinna förr eller senare och då kör vi vidare som vanligt. Under tiden som det är omöjligt att ses på riktigt så får vi höras medlemmar emellan via mail och telefon!

I det här numret så gör medlemsbladet en utblick till ett par av våra närmaste grannar. Vi tar en titt på snapphanar på öletiketter - något som både svenska och danska bryggerier ägnat sig åt. Och det finns flera intressanta kopplingar mellan de båda ländernas etiketter.

Dessutom har vår norske medlem Helge Hoff gjort en gedigen och mycket intressant inventering av Hansa bryggeris Julölsetiketter. Första delen av artikeln kommer här, och fortsättningen i nästa nummer av bladet.

Ha det så bra tills vi ses eller hörs nästa gång!

Henrik Josefsson, redaktör

Lille Mads och Svend Gjønge



snapphanar på
båda sidor sundet



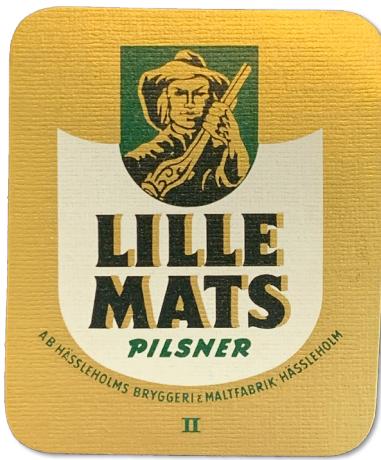
TEXT: HENRIK JOSEFSSON

I mitten av 1900-talet, 300 år efter de dansk-svenska krigen och de beryktade snapphanarnas öden och äventyr, dök de upp på öletiketter. Intressant nog ungefär samtidigt på båda sidor om Öresund. I Danmark var det Faxe bryggeri som hade flera olika snapphaneetiketter och i Sverige var det Hässleholms bryggeri som valde den lokale hjälten Lille Mats som sitt varumärke.

Att Hässleholms bryggeri plockade fram en snapphan ur historien och gjorde till sitt varumärke är ingen slump. I Hässleholm har snapphanen en stark kultурell och historisk förankring. I **Göingebygden** rasade hårdare strider mellan snapphanar och svenska armén under andra halvan av 1600-talet och **Lille Mats** (Lille Mads på danska) har blivit en symbol för göingarnas kamp mot de svenska inkraktarna. Lille Mats ansikte pryddе både öl- och läsketiketter. Man kan bara spekulerar i vad den gamle snapphanen hade sagt om han hade vetat att han med musköten i näven 300 år senare skulle komma att göra reklam för citronläsk. Och det var inte bara bryggeriet som tog till sig Lille Mats. Hans namn återfinns överallt i trakten. Till exempel finns Lille Mats motorcykelklubb i Hässleholm och i Broby i Östra Göinge ligger Lille Mats förskola.

Ett annat snapphaneinslag i Hässleholm är statyn "**Snapphanen**" som blivit något av en symbol för staden.





Det var Hässleholms starke man **Per Axel Persson** som ville ha en snapphanestaty i hembygdsparken. Han startade en insamling 1932 som fick ihop 9 000 kronor. Konstnären som fick jobbet var **Axel Ebbe**. Persson hade detaljerade krav på hur statyn skulle se ut. Till exempel ville han, mot konstnärens vilja, ha en hatt på snapphanen. Och eftersom det var han som stod för pengarna så fick det bli så. Konstnären fick till slut ändå sätta sin högst personliga prägel på snapphanen. Enligt **Västra Göinge Hembygdsföreningens** årsskrift från 1970 gav Ebbe statyn sina egna anletsdrag. 1934 invigdes den och ställdes upp på den plats där den kan beskådas än idag.

Enligt hembygdsföreningen har statyn ibland felaktigt kopplats ihop med specifika snapphanar. I Hässleholm har statyn i olika sammanhang ibland kallats för Lille Mats, men statyn heter från början kort och gott **Snapphanen**. När en kopia av Axel Ebbes staty restes i Danmark ett antal år senare, kom den att förknippas med en annan speciell snapphan, och det är här de danska öletiketterna kommer in i bilden.

Den danska kopian

Den 29 september 1951 restes med pompa och ståt kopian av Hässleholms snapphan-

staty i Prästö på Själland. Stora mängder åskådare samlades i Frederiksmindes park och vänorten Tomelilla bidrog med sång av en gosskör. Delar av högtidigheterna sändes både i dansk och svensk radio.

Göinge Hövdingen

Nu förknippades plötsligt Ebbes staty med en annan legendarisk snapphaneledare - **Svend Poulsen**. Poulsen är även känd som **Svend Gjørge** eller **Göinge Hövdingen**. I samband med insamlingen till den danska statyn skrev den danska tidningen **Aftenbladet**, den 23 februari 1951 (översatt från danska):

"För snart 300 år sedan, när Karl Gustav belägrade Köpenhamn, dök snapphanarna upp i södra och östra Själland, en skara modiga motståndsmän, som vållade den svenska kungen mycket besvär. Bland snapphanarna fanns det många skåningar från Göinge härad, och de har fått en minnesstaty i hembygdsparken i Hässleholm. Bland dessa snapphanar var ju Svend Gjørge obestridligen den mest kände, tack vare Carit Etlar (författare till den populära romanen "Göinge Hövdingen", red. anm.) och när statyn skall resas i Prästö är det ganska naturligt, eftersom Svend och hans handgångna män hade sin hemvist i trakten kring denna stad."

En dansk nationalhjälte

Det har skrivits böcker och gjorts filmer om Svend Gjørge och hans bedrifter i de dansk-svenska krigen under 1600-talet. Han slogs först mot svenskarna i Skåne och fick 1658 uppdraget att mobilisera lokalbefolkningen på Själland när svenska armén belägrade Köpenhamn. Eftersom Svend Gjørge hade sitt ursprung i Göingebygden och senare kom att pensionera sig i Sydsjälland efter ett liv som snapphane både i Skåne och Danmark, kom de båda identiska statyerna i Hässleholm och Prästö att markera början och slutet på



Ovan: Vykort på statyn Snaphanen i hembygdsparken i Hässleholm. Nedan: Ölletikett från Faxe med den danska kopian av statyn i Frederiksmindes park i Prästö.



Göinge hövdingens liv och bli de perfekta symbolerna för nationalhjälten, även om det kanske inte var konstnärens intention från början. När snaphanestatyn invigdes i Præstø var den också laddad med en annan symbolik och påminde om händelser som låg mycket närmare i den danska historien. Det var bara sex år efter Tysklands kapitulation och slutet på fem långa, mörka år av ockupation. Två dagar efter invigningen skriver **Præstø Avis** (översatt från danska):

"Statyn ska inte bara vara ett minne av göingarnas kamp, utan den ska också påminna oss om de frihetskämpar vi haft senare, inte minst under den tyska ockupationen."

Snaphanar från Faxe

Nu hamnar Axel Ebbes staty på öletiketter från bryggeriet **Faxe** strax norr om Præstø.

Snaphanebajer började säljas 1958 – exakt 300 år efter Svend Gjønges bedrifter på Sjælland. Ölen såldes under några år på stadsfester i trakten med reklamsloganen "Snup en snaphane" – "Ta en snaphane".



Faxe bryggde också starkare öl som gick under namnen **Svend Gjønge Bryg** och **Gjønge Bryg**. På etikettarna syns den legendariske snaphanen med hatt och musköt, inte helt olik Lille Mats på de skånska etikettarna.

Turistreklame i Præstø.

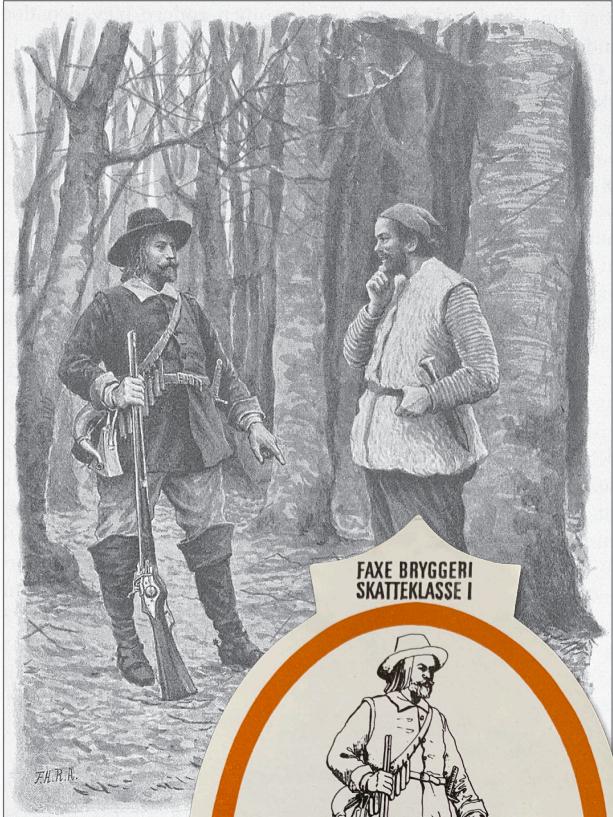


Præstø Postkontor har indført et nyt Poststempel, der skal kalde Folk til det nye Ferieland i Sydsjælland. Der staar „Hold Ferie i Gøngernes By“, hvilket udlagt er Præstø, især efter at man i Sommer i Anlægget ved Frederiksminde har faaet afsløret en Statue af den rigtige Snaphane. Her ses en Gengivelse af Statuen og indsæt Poststemplen.

Ur Ærø Venstreblad den 8 januari 1952, året efter det att den danska snaphanestatyn restes i Præstø.



En senare öletikett avsedd för **Gjøngefesten i Prästö** avbildar Svend Gjønge så som han ser ut i Poul Steffensens illustrationer i romanen **Gjøngehövdingen** av Carit Etlars från 1853.



Svend Gjønge
från en
illustration
i romanen
*Gjøngehöv-
dingen*, och
på öletikett
från Faxe
bryggeri.



Senare tider skånska snaphaneetiketter från
Två Bryggare och Österlenbryggarna.

Det kommer fler snapphanar...

Under senare tid så har det kommit skånska snaphaneöl från **Två Bryggare** och **Österlenbryggarna**, och numera finns det faktiskt återigen snaphaneöl i Hässleholm.

Det är kompisarna **John Ebbesson** och **Martin Avander** som sedan några år driver hobbybryggeriet **Lille Mats bryggeri**. På deras lageröl

Snapphanen finns just en tecknad snapphan och tidigare bryggde de en Saison Pale Ale med Axel Ebbes staty Snapphanen på etiketten. Samma staty som Faxe i Danmark hade på 1950-talet. Dessutom har alla deras etiketter en liten bild av Snapphanestatyns huvud.

Martin Avander tog sig tid och svarade på några av Medlemsbladets frågor:

Varför valde ni snapphanen som tema för ert bryggeri?

– Då vi båda är bosatta i Hässleholm så kallar vi oss Lille Mats bryggeri då det härjade snapphanar i Hässleholmstrakterna på 1600-talet och en av dem var Lille Mats. Denne snapphane har en väldigt stark koppling till Hässleholm så vi tyckte att det var ett passande namn på vårt bryggeri. Vi vill ha känslan av att vi är ett lokalt (hobby)bryggeri.

Vad har ni för framtidsplaner? Komma ut på marknaden?

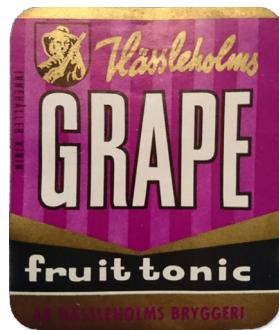
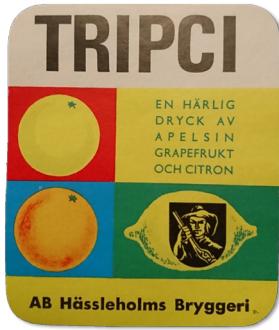
– Vi har diskuterat det men samtidigt så vet vi båda vilken tid och energi som behövs läggas ner för att få igång ett bryggeri. Som bryggeri behöver du komma upp i en stor volym innan man kan säga upp sig från sitt vanliga jobb och i dagsläget är det inget vi känner att vi vill offra. Vi har många kompisar och släkt som gärna smakar vår öl och det är på en precis lagom nivå för oss just nu.



60 år efter att Axel Ebbes Snapphane syntes på Faxes danska etiketter, dyker han upp igen i sin hemstad Hässleholm. Cirkeln är slutten.



Snapphanen har alltså länge varit ett populärt motiv på öletiketter, både i Sverige och Danmark. Och kommer säkert alltid att vara det. Finns det fler exempel där ute som Medlemsbladet har missat? Hör gärna av er och skicka gärna en bild, så tar vi upp ämnet igen i kommande nummer!



Juleøl-etiketter fra Hansa Bryggeri

Et historisk tilbakeblikk av Helge Hoff



Brygging av øl til jul har lang tradisjon i Norge. Ifølge Gulatingsloven, så var det faktisk påbudt at hver gård og husstand skulle brygge øl til jul. Hvis man unnlot å brygge, så ble det sett på som et lovbrudd, og man kunne få böter. Det er vanskelig i dag å forstå dette, tviler på om noen ble bøtlagt i en slik sammenheng.

Det var vel bare naturlig at de kommersielle bryggeriene etter hvert startet å brygge juleøl. Dette ble først vanlig i hele Norge fra midten av 1930-tallet. Et unntak var bryggeriene på vestlandet, som startet med brygging og salg av juleøl på slutten av 1890-tallet. Bryggerier i Bergen som Hansa, O.F. Hald og Kronviken, og i Stavangerområdet (Stavanger Aktiebryggeri og Tou på Tau) lanserte alle juleøl så tidlig.

I litteraturen rundt Hansa Bryggeri (bøker og internbladet Hansaposten) har det alltid vært hevdet at deres første juleøl ble lansert i 1898. Dette står også på hjemmesiden til Hansa. Dette har lenge forundret meg, siden jeg har en Hansa juleøl-etikett i min samling fra 1894.



fig. 1

Men ved å bla gjennom gamle avisar fra den gang, så får man svar. Annonsen til venstre (fig. 1) i Bergens Tidende fra lørdag 15.12.1894 bekrefter dette. Her tilbydes «Juleøl 1894» i både hel og halv flaske.

Fig. 2 viser etiketten som ble brukt i til denne første juleølen, og har også det samme navnet «Juleøl 1894» som i annonsen. Den er trykket av Lithografiska AB i Norrköping og kommer fra en svensk etikettsamling datert desember 1995 og ble anskaffet til min samling via en svensk samler.



fig. 2

Original størrelse
B: 89mm (bredde)
H: 119 mm (høyde)

Annonsen nedenfor (fig. 3) fra Bergens Tidende fra lørdag 14.12.1895 hvor «Hansa Juleøl 1895» lanseres, kan føre til en mistanke om at det ble brukt en tilsvarende etikett påtrykt 1895 dette året. Men det blir bare en spekulasjon, kjenner ingen som har sett en slik etikett.



fig. 3

Der er annonser i Bergens Tidende for årene 1896 (vårt bekjedte gode Juløl), 1897 (vårt prima Juleøl) og 1898 (vårt velrenomerede Jule-Øl). Men her er det uten angivelse av årstallet som en del av navnet.

Så da har nok bryggeriet fra 1896 (kanskje 1895) tatt i bruk etiketten (fig. 4 og fig. 5) som ble anvendt hvert år fremover til og med 1911.



fig. 4

fig. 5

Original størrelse for begge
B: 89mm, H: 120 mm

Lith. A.B. Norrköping

Griegs Lith. Etabl. Bergen

Denne Juleøl-etiketten for tiden 1896 - 1911 finnes i minst 2 varianter:

- Fig. 4 er trykket av Lithografiska AB i Norrköping og inngår i min (HH) samling.
- Fig. 5 er trykket av Griegs Lith. Etab. i Bergen, og bildet er en svart/hvit kopi av en etikett som inngår i etikettarkivet hos Christansand Bryggeri. Det finnes også et eksempel i Hansa's gamle etikettbok.

Ifølge en artikkel om juleøl i Hansaposten julen 1980, så var produksjonen av juleøl i 1898 hele 5.600 liter.

Til julen 1912 fikk etiketten en ny design (fig. 6) og ble «pyntet» med medaljer som Hansa hadde vunnet ved Landsutstillingen i Bergen 1898 (sølv og bronse) og Verdensutstillingen i Paris 1900 (Grand Pris).

Fig. 6 har blitt kopiert fra artikkelen i Hansaposten julen 1980, og jeg har selv aldri sett den i original. Så farger og størrelse er ukjent. Den oppgitte størrelse er en antydning basert på andre tilsvarende etiketter.

Ifølge den nevnte artikkel, kom produksjonen av juleøl i 1912 opp i 24.000 liter.

Fra og med 1913 ble det et langt opphold i juleøl-produksjonen helt frem til julen 1936. Da kom det på markedet igjen med en modifisert etikett som lignet på de eldre etikettene, men i mindre størrelse og uten teksten «aftappet paa bryggeriet». Ifølge internbladet til Hansa viser journalene at produksjonen dette året kom helt opp i 117.000 liter.

Denne etiketten ble benyttet for årene 1936, 1937, 1938 og 1939.



fig. 8



fig. 9

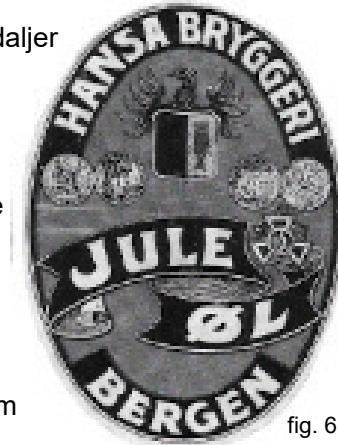


fig. 6

Original størrelse ?
B: 78 mm, H: 114 mm



fig. 7

HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 84 mm

HH samling, original størrelse:
B: 69 mm, H: 87 mm

HH samling, original størrelse:
B: 68 mm, H: 96 mm

Etter at tyskerne invaderte Norge i april 1940 ble det raskt slutt på de sterke øltypene, inklusive Pilsner, Bayer, Bokk og Juleøl. Tyskerne forlangte at alle bryggerier skulle stille sitt tekniske utstyr til rådighet. Tyskerne sørget selv for råstoff innført fra Tyskland for brygging av øl på 5%. Det ble laget av tyske bryggere, og ble også hentet av tyske transportører. For det innenlandske markedet ble det kun brygget Landsøl på 2%. Etter krigens slutt kom bryggingen av sterke øl igang ved Hansa 21.01.1946. Men den mer råstoff-krevende øltypen Juleøl kom ikke på markedet før 1956.

For perioden 1956 og frem til 1961 ble en nedskalert etikett lik førkrigs modellen brukt (fig. 8). Produksjonen av juleøl i 1956 ble 262.000 liter.

Fra og med 1961 ble etiketten «modernisert» til tønneform trykket på gullfolie (fig 9). Produksjonen dette året var 785.000 liter ifølge Hansaposten.

Den neste endringen på juleøl etikettene kom ca. 1970. Dette var visuelt sett lik den tidligere, men i mindre størrelse. Etiketten finnes i 2 varianter, som det fremgår av fig. 10 og fig. 11. Juleøl produksjonen i 1980 var ifølge Hansaposten 785.000 liter



fig. 10
Trykkeri logo

Fig. 10:
Teksten «Hansa Bryggeri» 31 mm lang
Teksten «Bergen, Norge» 16 mm lang
Det røde magebeltete er 56 mm bredt
Grov gullbakgrunn
Trykkeri bumerke/logo

Fig. 11:
Teksten «Hansa Bryggeri» 33 mm lang
Teksten «Bergen, Norge» 22 mm lang
Det røde magebeltete er 55 mm bredt
Glatt gullbakgrunn



fig. 11

HH samling, original størrelse:
B: 62 mm, H: 74 mm

HH samling, original størrelse:
B: 62 mm, H: 74 mm

Fra julen 1985 gikk man over til rektangulære etiketter, men med den tidligere tønneformede etiketten i gull plassert på mørkebrun bakgrunn. Det er kjent 2 varianter av denne, fig. 12 med 54 mm bredde på det røde magebeltet og fig. 13 med 53 mm bredt magebelte og grovere gullbakgrunn.



fig. 12
Trykkeri logo



fig. 13
Trykkeri logo

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm

HH samling, original størrelse:
B: 90 mm, H: 74 mm

Julen 1986 ble det innført helt nye etiketter, tilhørende samme «familie» som Pilsner, Bayer og Gulløl. Samtidig ble det innført ryggetikett med EAN-kode og spesifisering av volum og alk.%. Det er kjent 2 varianter, fig. 14 og fig. 16. De hadde begge samme ryggetikett fig. 15.



HH samling, original størrelse: fig. 14
B: 91 mm, H: 74 mm



fig. 15
HH samling, original størrelse:
B: 61 mm, H: 76 mm



HH samling, original størrelse: fig. 16
B: 91 mm, H: 74 mm

Fig. 14 har trykkeri/bumerke i øverste venstre hjørne, og gullet er lysere i farge og preget på en annen måte. Disse etikettene var i bruk for årene 1986, 1987 og 1988.

For julen 1989 kommer det en helt ny etikett for juleølet. Etiketten har årstallet påført (fig. 17). Denne etiketten kommer bare til å bli anvendt dette året, men den innleider en 11 års lang periode fremover hvor juleøl etiketten vi være påført årstall.



fig. 17

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm

Fra og med julen 1990 lanseres juleøl-etiketten som for mange bergensere er blitt et kjært minne. Etiketten var rød med et bilde med vintermotiv og stabbur i midten omgitt av et drikkehorn på hver side med en kristtorn kvast med røde bær stikkende opp. En scroll med årstallet på var plassert nederst mellom drikkehornene (fig. 18).

Det var ikke bare en ny etikett som ble lansert dette året. Frem til nå hadde juleølet vært et sterkt øl i klasse 3 med alkohol innhold på 7,0 vol.%. Det ble nå i tillegg lansert et juleøl i klasse 2 med alkohol innhold på 4,5 vol.%. Hovedetiketten var den samme for begge, det som skilte dem var ryggetiketten. Fig. 19 viser ryggetiketten for kl. 2 med EAN-kode 240502 og fig. 20 kl. 3 med EAN-kode 240359. Et annet skille var fargen på folieomslaget rundt halsen, rød farge for kl. 2 og grønn for kl. 3.



fig. 18

trykkeri
logo

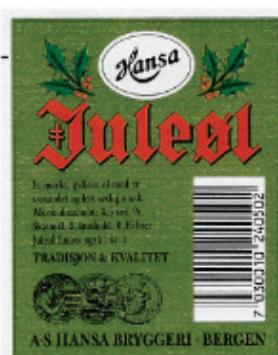


fig. 19

HH samling, original størrelse:
B: 61 mm, H: 76 mm



fig. 20

HH samling, original størrelse:
B: 61 mm, H: 76 mm

Det var kun årstallet som skilte etiketten for 1991 (fig. 21) fra året før. Ryggetikettene (fig.22 og fig. 23) var imidlertid endret ved at medaljene var fjernet samt at skatteklassen var bedre synlig. EAN-kodene var lik året før.



fig. 21

trykkeri
logo



fig. 22

HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 76 mm



fig. 23

HH samling, original størrelse:
B: 61 mm, H: 76 mm

Hovedetikettene for 1992 (fig. 24), 1993 (fig. 25), 1994 (fig. 26), 1995 (fig. 27) og 1996 (fig. 30) var lik de 2 foregående år men med riktig årstall på plass. Ryggetikettene for 1992, 1993 og 1994 var identiske med 1991 (det vil si fig. 22 for klasse 2 og fig. 23 for klasse 3).



fig. 24

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm



fig. 25

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm

Fra januar 1995 ble det innført et nytt klasse-system for ølavngift:

- Klasse A: opp til og med 0,7%
- Klasse B: over 0,7% og opp til og med 2,75%
- Klasse C: over 2,75% og opp til og med 3,75%
- Klasse D: over 3,75% og opp til og med 4,75%
- Klasse E: over 4,75% og opp til og med 5,75%
- Klasse F: over 5,75% og opp til og med 6,75%
- Klasse G: over 6,75% og opp til og med 7,00%

Dette førte til at det tidligere juleøl i Klasse 2 med sin styrke på 4,5% nå kom inn i Klasse D. Dette juleøl kunne selges i de vanlige dagligvare forretninger/supermarkeder.

Det tidligere juleøl i Klasse 3 med sin styrke på 7,0% skulle derved kommet inn i klasse G. Men siden dette ville føre til en unormal prisvekst, så reduserte samtlige bryggerier styrken til 6,5%. Det gode, gamle, sterke juleølet ble derved plassert i den nye Klasse F. Dette juleøl kunne kun selges hos Vinmonopolet.

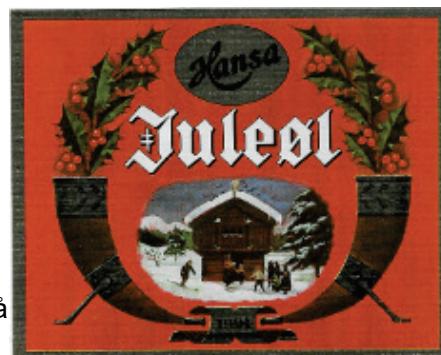


fig. 26

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm



fig. 27

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm

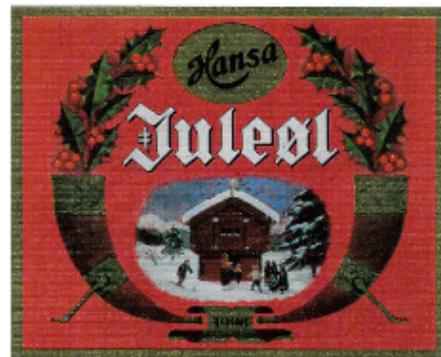


fig. 30

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm

Det kom derfor nye ryggetiketter som ble brukt for 1995 og 1996, fig. 28 for Klass D og fig. 29 for Klasse F. EAN-kodene var de samme som før, det nye var det røde feltet nederst for å laserskrive best før dato.



fig. 28

HH samling,
original størrelse:
B: 60 mm,
H: 74 mm

HH samling,
original størrelse:
B: 60 mm,
H: 74 mm



fig. 29

Ei markt, gyllent øl aromatisk med godt avsluttende bitterhet.
Hansabørs øl er brygget med råvare
av god kvalitet.

For 1997 ble det en rund form på etikettene. Vintermotivet i midten ble endret, man ser en familie utenfor inngangen til et hus og et annet hus i bakgrunnen. Drikkehornene og kristtorn grenene med røde bær ble beholdt, og årstallet sto nederst som for de tidligere årene.



fig. 31

HH samling, original størrelse:
B: 74 mm, H: 78 mm



HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 74 mm

Flasketypen ble endret 1997, den gamle returflasken med 35cl volum var blitt pensjonert, og de nye flaskene med 33cl volum ble tatt i bruk. Det var samme hovedetikett (fig. 31) for klasse D og F.

Forskjellen var på ryggetikettene (fig. 32 for Klasse D og fig. 33 for Klasse F). En annen visuell forskjell var at Klasse D hadde rød halsetikett og Klasse F grønn

Ikke nok med at det i 1997 ble innført ny størrelse på flaskene. Det ble også lansert en Juleøl i butikk-klassen Klasse D på stor 70cl flaske: hovedetikett fig. 34 med ryggetikett fig. 35.

Hovedetiketten for 1998 (fig. 36) var identisk med 1997, eneste forskjell var årstallet. Men denne Likheten var kun for Klasse D. Etiketten for Klasse F var nå blitt grønn, ellers var den lik.

Det var naturlig at ryggetikettene for 1998 var rød for Klasse D (fig. 37) og grønn for Klasse F (fig. 39) rød

På ryggetiketten fig. 32 for 1997 var Der reklame for «vårt mørke Julebrygg eller Juleoriginal» Tilsvarende var det på ryggetiketten fig. 39 for 1998 reklame for «vårt mørke Julebrygg eller Juleøl til Akevitt».

Disse etikettene blir beskrevet i et senere avsnitt.

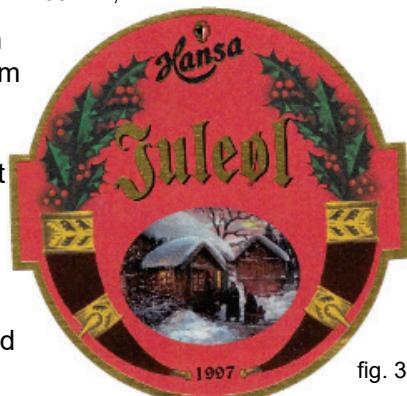


fig. 34

HH samling, original størrelse:
B: 95 mm, H: 95 mm



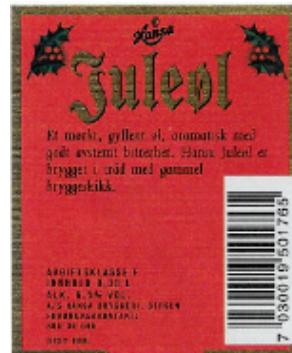
fig. 36

HH samling, original størrelse:
B: 74 mm, H: 78 mm



fig. 38

HH samling, original størrelse:
B: 74 mm, H: 78 mm



EAN-kode:
501765

fig. 33

HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 74 mm



EAN-kode:
501741

fig. 35

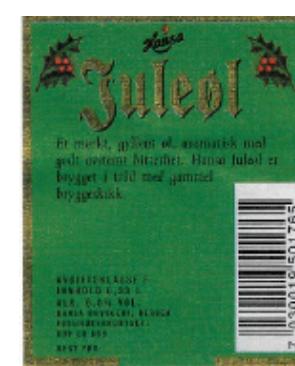
HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 74 mm



EAN-kode:
501734

fig. 37

HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 74 mm



EAN-kode:
501765

fig. 39

HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 74 mm

Julen 1999

Dette var det siste året med årstallet på etiketten. Formen på etiketten ble radikalt endret, det skulle nå være skjoldform (lik pilsner og bayer).

Etiketten for klasse D (fig. 40) var fremdeles rød, og den for klasse F (fig. 41) fortsatte som grønn.

Ryggetikettene var de samme som for 1998 (dvs. fig. 37 og fig. 38).



fig. 40



fig. 41

HH samling, original størrelse:
B: 63 mm, H: 76 mm

HH samling, original størrelse:
B: 63 mm, H: 76 mm



fig. 42

HH samling, original størrelse:
B: 63 mm, H: 76 mm

HH samling, original størrelse:
B: 63 mm, H: 76 mm



fig. 43

Julen 2000 - 2004

Hovedetikettene for år 2000 og de 4 etterfølgende år var de samme som for 1999, med den forskjell at årstallet var utelatt.

Ryggetikettene var også de samme som tidligere.

Fra julen 2005

Skjoldformen ble beholdt fremover, selv om etikettmotivet ble endret. Hansa's logo/våpenskjold var blitt erstattet av 2 bjeller, og gullfeltet på midten var blitt fjernet. Øverst på etiketten var der en hilsen om «gledelig Jul».

Som før var klasse D rød (fig 44) og klasse F grønn (fig. 46).



fig. 44

HH samling, original størrelse:
B: 64 mm, H: 77 mm



EAN-kode:
501734
fig. 45

HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 74 mm

Der kom nye ryggetiketter med EAN-koden plassert horisontalt nederst. Ryggetikettene hadde ny tekst som startet med «Juleklassikeren fra Hansa!».

Ryggetiketten for Klasse D (fig 45) var naturlig nok rød og for Klasse F (fig. 47) grønn.



fig. 46

HH samling, original størrelse:
B: 64 mm, H: 77 mm



EAN-kode:
501765
fig. 47

HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 74 mm

Fra rundt 2010 (jeg er usikker på eksakt årstall) gikk Hansa bort fra de skjoldformede etikettene, og innførte et mønster hvor hovedetiketten og ryggetiketten var like store.

Hovedetiketten var preget av den store bokstaven »H» i gull etter samme mønster som for pilsneretiketten.

Teksten «Juleøl – en klassiker» var også kommet på plass.

Det vanlige mønsteret med rød etikett for Klasse D (fig. 47) og grønn for Klasse F (fig. 49) ble beholdt.

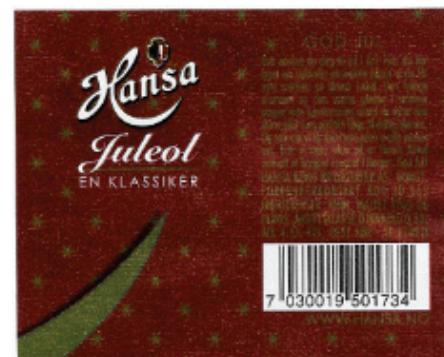
Ryggetikettene (fig. 48 og fig. 50) var like store som hovedetikettene, og hadde også teksten «Juleøl – en klassiker» sentralt plassert.

Fra 2012 kom det nytt motiv både på 4,5% vol.alk. rød farge (fig. 51) og 6,5% grønn farge (fig 52).

Motivet er en rekke opplyste vinduer med stjerner på begge sider og teksten «Juleøl – en klassiker» i midten.

Ryggetikettene ble smalerer igjen, rød for 4,5 vol.alk.(fig 52) og grønn for 6,5% vol. alk. (fig. 54).

Paraply-figurer (det regner alltid i Bergen !) ble brukt for å indikere sødme, fruktighet og bitterhet. EAN-kode feltet var nå plassert vertikalt på ryggetikettene.



HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm

EAN-kode:
501734
fig. 47



fig. 49

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm



EAN-kode:
501765
fig. 50



fig. 51

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm

EAN-kode:
501734



fig. 52

HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 74 mm



fig. 53

HH samling, original størrelse:
B: 91 mm, H: 74 mm

EAN-kode:
501765



fig. 54

HH samling, original størrelse:
B: 60 mm, H: 74 mm